

Ceļvedis skolotājam

“Dabas un klimata skola jauniešiem” 3. nodarbība *Dabas daudzveidība, klimats un politika: kā es varu iesaistīties politikas procesos?*

2021. gada 21. janvārī 14.00 – 15.00

“Dabas un klimata skola jauniešiem” trešā nodarbība “Dabas daudzveidība, klimats un politika: kā es varu iesaistīties politikas procesos?” notiks 21. janvārī (ceturtdiena) 14.00 - 15.00 tiešsaistē. To vadīs politiķis un vides aktīvis Edmunds Cepurītis, bet viņu iztaujās un diskutēs ar dalībniekiem moderēs klimata aktīvis Rūdolfs Kivlenieks.

Nodarbība būs skatāma šeit: <https://events.tiesraides.lv/dabasunklimataskolajauniešiem>.

Nodarbība sasaistīta ar vidusskolas kursu **Vēsture un sociālās zinātnes I**, taču iepazīties ar “Dabas un klimata skola jauniešiem” programmu tiek aicināti visi skolotāji, jo šīs nodarbības iespējams izmantot arī citu kursu un priekšmetu apgūvē gan pamatskolā, gan vidusskolā.

Vidusskolas kurss: Vēsture un sociālās zinātnes I

Temats: Demokrātiskas valsts pārvaldīšana

Temata apguves mērķis*:

Izmantojot informāciju par sabiedrības struktūru, valsts pārvaldes mehānismu darbību Latvijā un citur pasaulē, attīstīt tiesību normu piemērošanas iemaņas, praktiski gūt pieredzi, organizējot un vadot atbilstoša līmeņa sabiedriski politiskus un ekonomiskus pasākumus, veidot prasmi pildīt saistības sabiedrisku un personisku prasību balansā atrašanai.

Skolēnam nodarbībā (un tai pakārtotajos uzdevumos) plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Izvērtēju iespējas un pierādu nepieciešamību iesaistīties sabiedrībā aktuālu un uz attīstību vērstu lēmumu pieņemšanā;
- Plānoju, vadu un aktīvi līdzdarbojos dažādos pilsoniskos, politiskos un sabiedriskos pasākumos.

Lai tos sasniegtu:

- Aplūkosim, kādas darbības varam veikt individuāli un kā sabiedrība kopumā, klimata pārmaiņu mazināšanai;
- Uzzināsim, kāda starptautiski nozīmīga valstu tikšanās plānota šogad;
- Aktīvi piedalīsimies “Dabas un klimata skola jauniešiem” tiešsaistes nodarbībā;
- Pārrunāsim nodarbībā dzirdēto;

Ceļvedis skolotājam

- Izpētīsim vairāku klimata pārmaiņu mazināšanas darbību iesaistes piemērus;
- Papildināsim iepriekš uzrakstītās atbildes domu kartē;
- Sniegsim piedāvājumus, kā kolektīvi varam piedalīties klimata pārmaiņu mazināšanā, tos plānosim un īstenosim;
- Dalīsimies savā pieredzē ar klasesbiedriem;
- Pārrunāsim, kāpēc ir svarīgi iesaistīties un kā to darīt.

1) PIRMS NODARBĪBAS

Uzdevumi / vingrinājumi

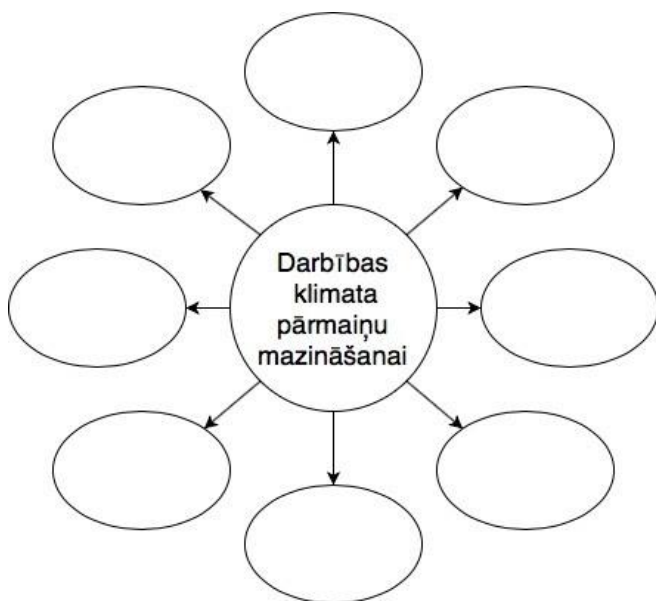
Nepieciešamais laiks:

- 1) 15 min domu kartei un tās pārrunāšanai;
- 2) 10 min, lai atbildētu uz jautājumiem;
- 3) līdz 20 min diskusijai.

Lai skolēni sagatavotos nodarbībai, jau pirms tās ir vērts domāt par veidiem, kā individuāli un kā sabiedrībai kopumā rīkoties, lai samazinātu klimata pārmaiņas.

(1)

Aiciniet skolēnus izveidot domu karti, kuras vidū ir rakstīts “Darbības klimata pārmaiņu mazināšanai”, un pēc tam visu atbildes apkopot un pārrunāt. Skolēnu domas grupējiet divās daļās: 1) individuālās darbības, 2) kolektīvās darbības jeb tādas, kas veicamas sabiedrībai / pasaulei kopā. Aiciniet skolēnus to ar dažādām krāsām vai apzīmējumiem norādīt arī savās domu kartēs!

Ceļvedis skolotājam

Darbības klimata pārmaiņu mazināšanai:

Individuālās	Kolektīvās, veicamas sabiedrībai/pasaulei kopā
...	...

(2)

Pēc domu apkopošanas mudiniet jauniešus saviem vārdiem atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- 1) Kuras darbības - individuālās vai sabiedrības - varētu būt efektīvākas klimata pārmaiņu mazināšanai? Kāpēc?
- 2) Vai un kā indivīds varētu ietekmēt pašvaldības / valsts / lielāka mēroga lēmumus klimata pārmaiņu kontekstā?

Skolēni atbild uz jautājumiem savos pierakstos, tiešsaistes diskusijā vai visu skolēnu atbildes iespējams apkopot kādā tiešsaistes kopdarba vidē, piemēram, Google Hangouts, MS Teams (skolēni iesūta savas atbildes kopīgā čātā); Padlet (katrs skolēns izveido savu "šūnu" un ieraksta atbildes); GoogleDoc, Office360 (katram skolēnam ir atvēlēta vieta kopīgā dokumentā, kur tie ieraksta atbildes).

Noteikti pārrunājiet skolēnu atbildes!

(3)

Kopīgi noskaidrojiet, kāda starptautiska sanāksme notiks 2021. gada 1.-12. novembrī Lielbritānijā! Kādi ir tās mērķi?

2) PIEDALĪŠANĀS NODARBĪBĀ

Nepieciešamais laiks: 60 min

Kopīgi piedalieties tiešsaistes nodarbībā 2021. gada 21. janvārī plkst. 14.00 - 15.00.

Tā būs skatāma šeit: <https://events.tiesraides.lv/dabasunklimataskolajauniesiem>.

3) PĒC NODARBĪBAS

Uzdevumi / vingrinājumi

Nepieciešamais laiks:

- 1) Saruna ar skolēniem 10 min;
- 2) Informācijas apkopošana un prezentēšana 40 min;
- 3) Domu kartes papildināšana un saruna 20 min;

Ceļvedis skolotājam

- 4) Grupu darbs (laiks atkarīgs no plānotā apjoma);
- 5) Saruna 15 min.

Lai nostiprinātu un padziļinātu skolēnu zināšanas par klimata pārmaiņām, iespējams izvēlēties dažus, Jūsaprāt, tieši Jūsu skolēniem piemērotākos vai visus tālāk piedāvātos uzdevumus. Svarīgi, lai saruna turpinātos arī pēc nodarbības un skolēniem būtu iespēja pielietot svaigi iegūtās zināšanas, pārskatīt atziņas un ieraudzīt sevi globālajā sistēmā!

(1)

Nākamās tikšanās laikā ar skolēniem uzdodiet viņiem jautājumus, sarunā atsaucot atmiņā nodarbībā dzirdēto:

- Kāpēc man būtu jāiesaistās sev svarīgu jautājumu interešu (piem., dabas un klimata) aizstāvībā?
- Kā es varu iesaistīties dabas un klimata aizstāvībā?
- Kur un kā es varu saņemt atbalstu, lai iesaistītos interešu aizstāvībā?

(2)

Individuāli / pāros / nelielās grupās iepazīstiet kādu no starptautiskajām kustībām, mērķiem un rīcībām klimata pārmaiņu mazināšanai, atbildot uz jautājumiem:

- Organizācijas nosaukums;
- Kāds ir viņu mērķis? Ko vēlas panākt / sasniegt?
- Vai un kā iespējams pievienoties kustībai, tās mērķu sasniegšanai?

Aplūkojamās kustības, mērķi un rīcības:

- Par 1.5 grādu mērķi - Fridays For Future: Fight for 1.5!. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. Pieejams: <https://fridaysforfuture.org/fightfor1point5/about/>;
- Par COP26 un nepieciešamajām rīcībām - 350.org: Climate Change: The Fight To Stay Below 1.5°C. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. <https://350.org/climate-change-the-fight-to-stay-below-1-5oc/>;
- Par COP - Climate Action Tracker: Global update: Paris Agreement Turning Point. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. <https://climateactiontracker.org/publications/global-update-paris-agreement-turning-point/>;
- Par ES mērķiem - Climate Action Tracker: EU Pledges And Targets. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. <https://climateactiontracker.org/countries/eu/>
- Un citas.

Lai iepazītos ar avotiem latviešu valodā, aicinām izmantot tulkoātāju Hugo: iekopējiet avota adresi tulkojamā teksta logā un lasiet robota izveidotu tulkojumu no angļu uz latviešu valodu!

Ceļvedis skolotājam

Tulkotājs

Hugo.lv. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. Pieejams: <https://hugo.lv/lv>

Pastāstiet par / prezentējiet izpētīto pārējiem!
Aiciniet skolēnus uzdot cits citam jautājumus!

(3)

Aiciniet skolēnus atgriezties pie savas domu kartes, individuāli padomāt un papildināt savu domu karti ar darbībām, ko iespējams veikt klimata pārmaiņu mazināšanai, lietojot tos pašus apzīmējumus.

Lūdziet skolēniem domu kartē atzīmēt darbības, ko viņi plāno darīt, vēlas ieviest vai iesaistīties. Vienai no tam jābūt kolektīvajai / sabiedriskajai darbībai.

Pēc tam aiciniet katru skolēnu dalīties ar savām pārdomām. Lūdziet apvienoties nelielās grupās tos, kuri izvēlējušies līdzīgas darbības.

(4)

Nelielās grupās skolēni plāno un īsteno izvēlētās darbības. Nepieciešamības gadījumā meklē atbalstu pie skolotāja.

Pēc tam prezentē savu veikumu klasesbiedriem. Pirms uzstāšanās pārrunājiet, kas ir tas, ko sagaida prezentēšanas laikā (piemēram, skolēni paši vai kopā ar skolotāju izstrādā kritērijus vai izmanto skolā lietotu snieguma līmeņu aprakstu).

(5)

Temata noslēgumā pārrunājiet, kāpēc ir vērts iesaistīties klimata pārmaiņu mazināšanu aktualizējošos pasākumos un savus ieguvumus no temata apguves.

* Skola 2030: Vēsture un sociālās zinātnes I, Pamatkursa programmas paraugs vispārējai vidējai izglītībai. [tiešsaiste, skatīts 2021. gada 5. janvārī]. <https://mape.skola2030.lv/resources/529>

© Latvijas Dabas fonds, 2021

Materiālu sagatavoja: Daiga Brakmane

Konsultēja: Edmunds Cepurītis